

Jaarverslag 2016

Colofon

Samenstelling rekenkamercommissie Ooststellingwerf

Voorzitter	mw. C.M.E. Ruiter
Leden	mw. B. IJsselmuiden Dhr. A. Erkens (tot 1 mei 2016) Dhr. F. Haven (vanaf 21 juni 2016)

Secretaris mw. J. E. Rijpma

Telefoon: 14 0516

Email: rekenkamercommissie@ooststellingwerf.nl

Website: www.ooststellingwerf.nl

Inhoudsopgave

1	De rekenkamercommissie	1
2	Onderzoeken in 2016.....	2
3	Overige activiteiten in 2016	5
4	Jaarrekening.....	7
	Tot slot	7

1 De rekenkamercommissie

Voor de uitvoering van de werkzaamheden door de rekenkamercommissie heeft de gemeente Ooststellingwerf op 27 januari 2015 besloten om samen met de gemeenten Weststellingwerf en Opsterland een personele unie te vormen (hierna te noemen: de rekenkamercommissie). De rekenkamercommissie heeft als doel om de rol van de gemeenteraad te versterken en een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het lokaal bestuur. Dit doet de rekenkamercommissie onderzoek te doen naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door de gemeente vastgestelde beleid en de uitvoering van het beleid. Na drie jaar zal de samenwerking en de gekozen structuur voor de OWO-rekenkamercommissie door de raden worden geëvalueerd.

De rekenkamercommissie legt jaarlijks vóór 1 maart verantwoording af aan de gemeenteraad over haar taakuitoefening (Reglement van Orde, artikel 14, lid 2). Dat gebeurt via het nu voorliggende jaarverslag, waarin de werkzaamheden, resultaten, contacten en kosten van de rekenkamercommissie uiteengezet worden.

De gemeenteraad van Ooststellingwerf heeft op 4 april 2015 de leden van de rekenkamercommissie benoemd. De rekenkamercommissie van Ooststellingwerf bestaat uit een extern voorzitter en twee externe leden (zie colofon).

In 2016 vond een personele wisseling plaats binnen de rekenkamercommissie. De raad heeft de heer A. Erkens op zijn verzoek per 1 mei 2016 ontslag verleend als lid van de rekenkamercommissie. De wervings- en selectiecommissie waarin de raden van Opsterland, Weststellingwerf en Ooststellingwerf vertegenwoordigd waren, heeft de werving en selectie van een opvolger van de heer Erkens op zich genomen. Daarbij is gebruik gemaakt van het functieprofiel van februari 2015. De voorzitter van de rekenkamercommissie, mevrouw T. Ruiter, is als adviseur van de wervings- en selectiecommissie opgetreden. De raad heeft op 21 juni 2016 de heer F. Haven benoemd als opvolger van de heer Erkens.

De rekenkamercommissie kwam in 2016 veertien maal in vergadering bijeen. Ieder lid van de rekenkamer heeft een eigen gemeente als speciaal aandachtsgebied. Dit houdt in dat het betreffende rekenkamerlid de actualiteiten en ontwikkelingen in de betreffende gemeente volgt. Voor het aansturen en eventueel uitvoeren van onderzoeken wordt echter gekeken naar de expertise van de rekenkamerleden.

De activiteiten waren het afgelopen jaar gebaseerd op het onderzoeksprogramma 2015-2016. De commissie heeft dit onderzoeksprogramma op 7 december 2015 naar de gemeenteraad gezonden.

2 Onderzoeken in 2016

Onderzoek 2016

De rekenkamercommissie van Ooststellingwerf beslist zelf welke onderwerpen zij onderzoekt, op welke wijze en op welk moment zij dat doet. De rekenkamercommissie overlegt wel met de raadsfracties over mogelijke onderwerpen en staat open voor suggesties van de raad, de ambtelijke organisatie, organisaties/instellingen in de gemeente en van burgers inzake onderwerpen. Een ieder kan daartoe onderzoeksonderwerpen bij de rekenkamercommissie indienen, bij voorkeur met een argumentatie waarom het betreffende onderwerp onderzocht dient te worden. Het maatschappelijke belang, het potentiële leereffect en het financiële, organisatorische en/of bestuurlijke belang van onderwerpen vormen de belangrijkste selectiecriteria voor de rekenkamercommissie (zie verder de selectiecriteria in het Reglement van Orde, 2015). Na afloop van ieder onderzoek evalueert de rekenkamercommissie intern het onderzoeksproces. Ook volgt de rekenkamercommissie of haar rapporten en aanbevelingen benut worden door de gemeente Ooststellingwerf. Het ligt in deze in de rede dat het college van Burgemeesters & Wethouders de raad¹ na verloop van tijd informeert over de wijze waarop het college gevolg geeft c.q. heeft gegeven aan de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamercommissie, die de raad heeft aangenomen.

In 2016 heeft de rekenkamercommissie één onderzoek afgerond en zijn twee onderzoeken (in OWO-verband) gestart te weten:

1. Inhuur externen
2. Armoedebeleid
3. WMO 2015

Hierna wordt kort op ieder onderzoek ingegaan.

Inhuur externen

De rekenkamercommissie is in oktober 2015 gestart met een onderzoek naar externe inhuur bij de gemeente Ooststellingwerf. De rekenkamercommissie wilde met dit onderzoek nagaan of er voldoende waarborgen zijn binnen de gemeente Ooststellingwerf om een doelmatige en rechtmatige inzet van externe inhuur te garanderen. Op 6 juni 2016 heeft de rekenkamercommissie haar onderzoeksrapport aangeboden aan de gemeenteraad. Het onderzoek wees uit dat de gemeente Ooststellingwerf beleid en procedures heeft ontwikkeld om op een weloverwogen manier over te kunnen gaan tot het inhuren van extern personeel. Daarbij bekijkt de gemeente of eigen medewerkers ingezet kunnen worden. Het proces van inhuren van extern personeel is de afgelopen jaren transparanter gemaakt waardoor aard en kosten van de inhuur inzichtelijk zijn voor de organisatie.

Het onderzoek liet ook zien dat het inhuren van externen geen onderdeel uitmaakt van het strategisch personeelsbeleid. Ook was er geen beleidsmatige uitspraak over de aard en omvang van de flexibele schil. De rekenkamercommissie heeft de gemeenteraad aanbevolen om aan het college

¹ Over de doorwerking van rekenkamerrapporten en hoe die doorwerking het beste te bevorderen is, wordt al een tijdje een discussie gevoerd binnen de NVR en o.a. tussen rekenkamers onderling. In principe is het aan de raad zelf en de griffie om hierin een belangrijke rol te hebben door op gezette tijden te kijken in hoeverre de toezeggingen en aanbevelingen uitgevoerd zijn. Formele afspraken zijn hierover echter (nog) weinig gemaakt.

te vragen bij een actualisatie van het strategisch personeelsbeleid een visie op te nemen over het inhuren van personeel en de inzet van de flexibele schil.

De gemeenteraad ontvangt beperkt informatie over het inhuren van extern personeel, zo luidde een andere conclusie van de rekenkamercommissie. Alhoewel personeelsbeleid behoort tot de bedrijfsvoering van de gemeente en daarmee primair tot de verantwoordelijkheid van het college, achtte de rekenkamercommissie het toch zinvol dat de raad meer informatie ontvangt. De commissie riep de raad daarom in haar aanbevelingen op om zelf te bepalen welke informatie hij wenst te ontvangen.

Op 21 juni 2016 heeft de voorzitter van de rekenkamercommissie het onderzoeksrapport aangeboden aan de gemeenteraad. In de vergadering van de commissie Planning & Control op 11 oktober 2016 besprak die commissie het onderzoeksrapport met de rekenkamercommissie, waarna het rapport in handen is gesteld van het college van b. en w. voor een reactie. Op het moment van schrijven van dit jaarverslag is het onderzoeksrapport met de bestuurlijke reactie van het college van b. en w. nog niet in de raad besproken.

Armoedebeleid

Eind mei 2016 zijn de rekenkamercommissies van Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland een onderzoek in OWO-verband gestart naar het armoedebeleid van de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland.

Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland hebben, net als andere gemeenten in Nederland, te maken met een groeiend aantal inwoners dat leeft van een minimuminkomen én met bezuinigingen. De drie gemeenten werken samen, maar hebben geen gezamenlijk armoedebeleid ².

Met dit onderzoek willen de rekenkamercommissies inzicht verkrijgen in hoe de gemeenten uitvoering geven aan het armoedebeleid en de werking daarvan in de praktijk.

Een nevendoelstelling van het onderzoek is om *good practices* te definiëren op basis waarvan alle drie de gemeenten van elkaar kunnen leren.

Het onderzoeksrapport zal in het eerste kwartaal van 2017 aan de gemeenteraden worden aangeboden.

Onderzoek in Fries verband naar de WMO 2015

Zestien Friese rekenkamers en rekenkamercommissies zijn in oktober 2016 gezamenlijk een onderzoek naar de uitvoering van de WMO gestart. Op 10 november 2016 vond de startbijeenkomst voor de OWO-gemeenten plaats.

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in hoe de zestien gemeenten hun WMO-dienstverlening hebben georganiseerd. Gemeenten kunnen daarbij verschillende keuzes hebben gemaakt. Hoe gemakkelijk of moeilijk bijvoorbeeld kunnen cliënten toegang krijgen tot de voorzieningen? Welke afspraken zijn er met zorgaanbieders gemaakt? Hoe verzamelt de gemeente ervaringen van cliënten? Hoe kan een cliënt een aanvraag doen?

² De gemeenten Ooststellingwerf en Weststellingwerf hebben wel een gezamenlijk armoedebeleid (juni 2014)

Deelnemende rekenkamer(commissie)s van zestien gemeenten zijn: Achtkarspelen, Ameland, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Littenseradiel, Ooststellingwerf, Opsterland, Schiermonnikoog, Smallingerland, Súdwest-Fryslân, Terschelling, Tytsjerksteradiel, Vlieland en Weststellingwerf. Het laten uitvoeren van een onderzoek in verschillende Friese gemeenten door dezelfde onderzoekers vanuit hetzelfde perspectief heeft als voordeel dat er onderlinge vergelijkbaarheid ontstaat en gemeenten van elkaar kunnen leren. Ook is deze werkwijze efficiënter dan wanneer elke gemeente afzonderlijk zo'n onderzoek uitvoert.

Het is voor het eerst dat zoveel rekenkamers en rekenkamercommissies in Friesland samen een onderzoek uitvoeren.

Naar verwachting wordt het onderzoek in juni 2017 afgerond, waarna het rapport rond de zomer aan de gemeenteraden van deelnemende rekenkamercommissies zal worden aangeboden.

Door de tien samenwerkende rekenkamer(commissie)s is een stuurgroep opgericht die uit de tien voorzitters van die rekenkamer(commissie)s bestaat. De voorzitter van de rekenkamercommissie Ooststellingwerf treedt op als voorzitter van de stuurgroep die verantwoordelijk is voor het gezamenlijk onderzoek. De stuurgroep heeft een mandaat van de deelnemende rekenkamer(commissie)s.

De stuurgroep heeft een projectteam met vijf leden ingesteld en opdracht gegeven het vooronderzoek te doen naar het onderwerp WMO. Het projectteam WMO2015 coördineert en begeleidt het onderzoek. Het projectteam heeft vijf leden van verschillende rekenkamercommissies uit alle delen van Friesland. Frans Haven is namens de rekenkamercommissies OWO actief in het projectteam. De voorzitter van het projectteam is de verbindende schakel tussen de stuurgroep en het projectteam.

De secretaris van de rekenkamercommissie Ooststellingwerf is tevens secretaris van de stuurgroep.

Fries Platform

Twee maal per jaar komen de voorzitters van de Friese rekenkamers en rekenkamercommissies bijeen. De voorzitter van de rekenkamercommissie is aanwezig bij deze vergaderingen. De vergaderingen zijn bedoeld om kennis- en ervaringen uit te wisselen. Het afgelopen jaar is besloten een gezamenlijk onderzoek te starten naar de decentralisaties in het sociaal domein, hetgeen geleid heeft tot het onderzoek naar de Wmo2015.

3 Overige activiteiten in 2016

Onderzoeksprogramma 2017

De rekenkamercommissie stelt ieder jaar vóór 30 november een onderzoeksprogramma op voor de onderzoeken die zij het komend jaar voornemens is uit te voeren.

Het onderzoeksprogramma voor 2017 is tot stand gekomen op basis van onder andere een inventarisatieronde bij de gemeenteraad en op 28 november 2016 aan de gemeenteraad ter kennisname aangeboden.

Het onderzoeksprogramma bevat de volgende onderzoeksonderwerpen³:

Ooststellingwerf	Onderzoek in OWO-verband
Aard, aanleiding en achtergronden juridische procedures	Informatiebeveiliging
	Toegankelijkheid digitale dienstverlening

De rekenkamercommissie bereidt thans het vooronderzoek voor naar bovengenoemd onderzoek in Ooststellingwerf. Het onderzoek in OWO-verband naar de toegankelijkheid van de digitale dienstverlening gaat in februari 2017 van start.

Lidmaatschap NVR

De rekenkamercommissie is lid van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR). De NVR organiseert o.a. studiedagen en informatievoorziening aan de leden. Het landelijk jaarcongres van de NVR op 15 april 2016 is door de voorzitter en de secretaris bezocht.

Begin 2010 werd de NVR kring Noord opgericht, een noordelijk netwerk van Rekenkamer(commissie)s. Ervaringen uitwisselen en van elkaar leren is een belangrijk aspect in deze kring. De secretaris was tot november 2016 als lid van de kerngroep actief betrokken bij de Kring Noord.

Het voorjaarscongres van de NVR kring Noord was op vrijdag 3 juni a.s. in het stadhuis van de gemeente Hoogezand-Sappemeer. Het thema op deze middag was Doorwerking als de uitkomst van kwaliteit en politiek debat. Twee van de leden hebben dit congres bezocht. De voorzitter en twee leden hebben voorts deelgenomen aan de najaarsbijeenkomst van de kring Noord; deze werd gehouden op 4 november in het Abe Lenstra Stadion te Heerenveen en had als thema integriteitsaspecten bij rekenkameronderzoek.

³ Dit zijn de onderwerpen genoemd waarnaar een vooronderzoek zal worden gedaan. In een vooronderzoek wordt nagegaan of een onderzoek naar het betrokken onderwerp tot relevante conclusies en aanbevelingen voor de raad en de organisatie kan leiden. Daarbij wordt gekeken naar onder meer de probleemstelling, mogelijke onderzoeksvragen en welke informatie beschikbaar is. Na het vooronderzoek volgt een nadere afbakening of wordt mogelijk afgezien van een diepgaander vervolgonderzoek.

De secretaris is daarnaast lid van de Kring van Secretarissen en Onderzoekers (een ondervereniging van de NVRR). Deze kring komt viermaal per jaar samen, bespreekt de zaken die lopen op het vlak van rekenkamer(commissie)s, de uitgekomen rapporten en de lopende onderzoeken. Ook wordt hier kennis uitgewisseld over bijvoorbeeld onderzoeksmethoden en -aanpak.

Deskundigheidsbevordering

Door het lidmaatschap van de NVRR, het bezoeken van diverse congressen en het uitwisselen van kennis en ervaring in diverse gremia, werkt de rekenkamercommissie continu aan haar deskundigheidsbevordering. De rekenkamercommissie heeft de actualiteit gevolgd omtrent velerlei onderwerpen door het kennismaken van rekenkamerrapporten, van toepassing zijnde literatuur en berichtgeving in de media.

Communicatie

Het aspect 'communicatie' speelt op verschillende momenten tijdens het onderzoek:

- De onderwerpkeuze: de rekenkamercommissie benadert ieder jaar raadsfracties en burgers om suggesties voor onderzoek aan te dragen bij de Rekenkamer. Op 4 oktober sprak de rekenkamercommissie met raadsleden ter voorbereiding op het onderzoeksprogramma 2017.
- Bij de start van een onderzoek: de Rekenkamer wil transparant en toegankelijk zijn en kiest er daarom voor om op noodzakelijke momenten af te stemmen met betrokkenen. Zo wordt bij de start van elk onderzoek een startbijeenkomst georganiseerd om portefeuillehouder en ambtelijk betrokkenen bij het onderzoek te informeren over het onderzoek van de rekenkamercommissie.
- Bij de afronding van een onderzoek. Bij de publicatie van onderzoeksrapporten worden persberichten verspreid om zo passend bij het onderwerp de nodige informatie over te brengen.
- Jaarlijks voert de rekenkamercommissie een gesprek met de griffier waarbij actualiteiten worden uitgewisseld en gesproken wordt over wederzijdse ervaringen met betrekking tot het functioneren van de rekenkamercommissie

In 2016 heeft de rekenkamercommissie haar communicatiestrategie vastgelegd in een intern communicatieplan en evalueert dit plan jaarlijks.

4 Jaarrekening

De raad van Ooststellingwerf heeft voor de werkzaamheden van de rekenkamercommissie een budget beschikbaar gesteld van 26.000 euro. De uiteindelijke kosten van de rekenkamercommissie afgezet tegen de begrote kosten voor 2016 zijn als volgt onderverdeeld:

	Begroting	Uitgaven
Presentiegelden	€ 2.080	€ 2.213
Reis/verblijfkosten	€ 300	€ 266
kosten secretaris	€ 5.000	€ 4.829
onderzoekskosten	€ 17.804	€ 17.016
overige kosten	€ 816	€ 352
Totaal	€ 26.000	€ 24.676

In de notitie Administratieve Organisatie, afgestemd met de griffiers van de drie gemeenten en door de rekenkamercommissie vastgesteld op 27 mei 2015, is vastgelegd dat vaste kosten van de rekenkamercommissie evenredig verdeeld over de drie gemeenten. Het betreft hier de kosten voor presentiegeld, de kosten voor de secretaris en de overige kosten. De kosten die specifiek voor de gemeente Ooststellingwerf worden gemaakt - het betreft dan de post onderzoekskosten - komen volledig ten laste van het budget van Ooststellingwerf.

Het positieve resultaat vloeit volgens de algemeen geldende afspraken terug naar de algemene middelen van de gemeente.

Tot slot

De rekenkamercommissie bedankt de raadsleden, collegeleden en ambtelijke organisatie voor de plezierige samenwerking gedurende het afgelopen jaar.

Indien u vragen heeft over de inhoud van dit jaarverslag, kunt u contact opnemen met de secretaris van de rekenkamercommissie.